

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm III. Non potest.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

est, ut lites judiciales per sententiam definitivam celeriter expediatur. Ita Gregor. l. l. 2. Epist. 18. ad Joann. Ravennat. Archi-Episcopum.

S Y M M A R I V M.

1. Lites judiciales non protrahende, sed celeriter finiende.
2. Notanda tres acceptiones Rigoris juris.
3. Ita acceleranda sunt lites, ut tamen ordo juris requisitus servetur, dilationes necessariae concedantur, & totius causa status rectè discutatur.
4. Rescindi debet sententia, si lites definita sit intra tam brevis tempus, ut plene discussi non potuerit.
5. Post sententiam latam executio saltem ad decem dies differenda, etiam in criminalibus, quamvis hoc consuetudine non observetur.
6. Adduntur limitationis quinque huius doctrinae.

NOT. Vnic. Lites judiciales protrahi non debent, sed quam fieri potest celeriter fini; ait autem Pontif. id verum esse tum secundum aequitatem, tum secundum juris exactam, seu rigidam examinationem; vult dicere celeritatem in causis expediendis commendandam esse, tum quia id per se æquum est, tum quia in jure scripto expressum reperitur; nam juris rigor hic accipitur sicut in *c. Super. 20. de rescript.* pro eo quod juri consentaneum est, literam eius rigorosè sequendo, ut dixi etiam *l. 1. tr. 4. c. 19. principio.* videri etiam potest *gl. inc. ut constituetur. 25. verb. detrahendum.* Cum ait quod rigor eius interdum accipitur pro excessu & quadam austeritate juris ad terrorem incutiendum, & iste rigor temperandus plerumque atque æquitas præferenda: interdum verò rigor juris sumatur pro subtilitate juris, ut in *c. In literis. 5. de restit. spoliatorum.* Ideòque notari hinc possunt tres acceptiones juris rigoris.

Porro quòd dicitur causas celeriter expediendas esse, intelligi debet, ut tamen interim ordo juris requisitus observetur, & ut

dilationes necessariae concedantur, atque totius causae status rectè discutatur sicuti colligitur ex *Clement. 2. de verb. signif.* Adeò quidem, ut si tam parvo tempore lites definita sit, intra quod non videatur plenè discussi potuisse, ea rescindi debeat secundum *Bar. tol. in l. Prolatam. n. 10. Cod. de sententiis. Abb. & Alexand. in fine huius cap.*

Adde post latam à Judice sententiam expectandum esse saltem diebus decem priusquam executio fiat, ut colligitur ex *Capitulo, Quod ad 16. h. tit.* idque etiam in criminalibus causis observandum esse docet *Bar. tol. in l. Qui ultimo. ff. de penis.* quamvis hoc consuetudine non observetur, cui consuetudini favere videtur *l. Non tantum. 6. ff. de appellationibus.*

Præterea limitationes aliæ adhiberi debent. 1. si consuetudo non permittat appellationem, in causa criminali. 2. Si crimen notorium sit, ita ut appellatio admitti non debeat. 3. Si Reus crimen legitime confessus sit in iudicio. 4. Si vehementissima & apertissima adsint testimonia, aliaque probationes, ut Reus non nisi pernicaciter & impudenter negare possit: nam in dictis casibus appellatio ordinariè non recipitur. 5. Si propter scandalum vitandum executio differri non possit. videri potest *Abb. hic. n. 3. Felin. n. 3.*

CAPITVLVM III.

Non potest.

PARAPHRASIS.

Episcopus deponendus non est, nisi Episcopi congregati aduersus eum sententiam concordēs ferant; ex *Gregor. l. 2. c. 47. epist. 8. Registri.*

S Y M M A R I V M.

1. Iuxta antiquos canones aduersus Clericos in Sacris, cognosci non debuit causa criminalis & digna depositione, nisi in Synodo vel conventu Episcoporum, & presentia duodecim Episcoporum in causa Episcopi; Presbyteri 6. Diaconi 3.

2. Iuxta

2. *Juxta Tridentinum Concilium quæ hodie
modus in simili causa procedendi præscri-
ptus sit.*

positionem merentur, Sedi Apostolicæ Rom.
referuatæ sint. Sicuti docui l. 1. tract. 4. c.
6. & n. 7. & not. Suar. de censur. D. 30. S. 1.

CAPITVLVM IV.

Ea quæ.

PARAPHRASIS.

Leo I. in Epistola 87. aliàs 91. ad Episco-
pos per Casateam Mauritaniam, quæ in-
cipit : *Cùm de ordinationibus sacerdo-*
tum: in fine scribit, quòd causæ ad statum
Ecclesiarum & Episcoporum concor-
diam pertinentes si in Synodo Episcopali
juxta Ecclesiasticum morem iustè & ra-
tionaliter definitæ sint, ad Sedem Apo-
stolicam cum plena relatione mitti debeant,
vt etiam Rom. Pontif. accedente senten-
tiâ roborentur.

SUMMARIUM.

1. *Curandum vt omnes graues cause ad Se-
dem Apostolicam referantur cognoscende
vel confirmandæ.*

NOT. Vnic. Ex hoc Capitulo ostendi
non potest nisi vniuersalis cura, quam
Romana Ecclesia erga omnes alias Ecclesias
gerere debet, ideòque imperare potest, vt
causæ, quæ vel secundùm se vel secundùm
temporum & locorum circumstantias gra-
ues sunt, ad Apostolicam Sedem referantur
cognoscendæ, aut confirmandæ.

CAPITVLVM V.

De Cætero.

PARAPHRASIS.

Pontifex in aliqua causa sententiam tulit
contra Titium, postea eam commisit Ca-
jo executioni mandandam, coram hoc
executore excipit Titius, fraude interue-
niente sententiam latam fuisse; hoc casu
Executor non debet de toto negotio co-
gnoscere, sed quæstionem, quæ incidit ad
Sedem Apostolicam deferre.

m m m 3

SYM-

1. **A**duertendum est, quòd secundùm anti-
quos Canones aduersus Clericum in
sacris causa criminalis & digna depositione
cognosci non debuerit, nisi in Synodo, seu
conuentu Episcoporum, ita vt Episcopo-
rum 12. præsentia necessaria esset in causa
Episcopi, sex in causa Presbyteri, triû in causa
Diaconi. c. *Si quis tumidus.* 3. & c. *Felix.* 4.
13. 9. 7. & hæc eadem tot Episcoporum præ-
sentia seu assistentia necessaria dicitur c. 2. *de*
panis. in 6. saltem in sententia ac respectiua
Clerici in sacris constituti depositione, ita vt
6. Episcopi conuocandi essent ad Presbyte-
ri condemnatione, tres verò ad condemna-
tionem Diaconi, vel Sub-Diaconi, præter-
quam quòd in condemnatione ob crimen
hæresis loco Episcoporum alios Prælatos,
vel personas Ecclesiasticas suæ diocesis pe-
ritas proprius Episcopus conuocare possit.
c. 1. *de hæret.* in 6.

2. At verò Concil. Trid. sess. 13. c. 4. *de re-
form.* constituit, vt Episcopus proprius per
se vel vicarium suum assistentibus totidem
locorum Abbatibus, vsum matris ac baculi
habentibus, aut si ii in ciuitate, vel diocesi
reperiri, vel commodè interesse non possint,
aliis Ecclesiasticis granibus, juris scientiâ
præditis & in dignitate Ecclesiasticâ consti-
tutis personis (qui tanquam Assessores &
Judices adhibeantur) procedere possit ad
Clerici in sacris depositionem respectiuam;
at verò ipsam solennem degradationem so-
lus quidam Episcopus facere potest, & per
se ipsum debet, non per Vicarium, nisi &
ipse consecratus Episcopus sit, cùm hæc so-
lennis degradatio ac veluti deordinatio a-
ctus ordinis Episcopalis esse censeatur, qui
alicui non Episcopo committi non potest.
c. *Aqua.* *de consecratione Ecclesia.* Verunta-
men de Episcopi degradatione, aut deposi-
tione nihil in *Trident. Concil. cit. c. 4. decre-*
tum fuit. sicuti nec in c. 2. *de panis.* in 6. pro-
pterea quòd secundùm Canones postero-
res Episcoporum causæ criminales, quæ de-